

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

10. november 2016*

Apellatsioonkaebus — Riigiabi — Abikava riikliku teleringhäälinguorganisatsiooni kasuks — Avaliku teenuse osutamise kohustused — Hüvitis — ETL artikli 106 lõige 2 — Otsus tunnistada abikava siseturuga kokkusobivaks — Rahastamisviisi muutmine — Maksumeetmed — Tasulise televisiooni operaatoritele kehtestatud maks — Otsus tunnistada muudetud abikava siseturuga kokkusobivaks — Rahastamisviisi arvesse võtmine — Kohustusliku sihtotstarvet määrava seose olemasolu maksu ja abikava vahel — Maksutulu otsene mõju abi suurusele — Avaliku teenuse osutamise ülesande täitmise netokulude katmine — Konkurentsisuhe maksu tasuma kohustatud isiku ja abisaaja vahel — Liikmesriigi õiguse moonutamine

Kohtuasjas C-449/14 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 23. septembril 2014 esitatud apellatsioonkaebus,

DTS Distribuidora de Televisión Digital SA, asukoht Tres Cantos (Hispaania), esindajad: advokaadid H. Brokelmann ja M. Ganino,

apellant,

teised menetlusosalised:

Euroopa Komisjon, esindajad: C. Urraca Caviedes, B. Stromsky ja G. Valero Jordana, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja esimeses kohtuastmes,

Telefónica de España SA, asukoht Madrid (Hispaania),

Telefónica Móviles España SA, asukoht Madrid,

esindajad: advokaadid F. González Díaz, F. Salerno ja V. Romero Algarra,

Hispaania Kuningriik, esindaja: M. Sampol Pucurull,

Corporación de Radio y Televisión Española SA (RTVE), asukoht Madrid, esindajad: advokaadid A. Martínez Sánchez ja J. Rodríguez Ordóñez,

menetlusse astujad esimeses kohtuastmes,

* Kohtumenetluse keel: hispaania.

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja president R. Silva de Lapuerta, kohtunikud E. Regan (ettekandja), A. Arabadjiev, C. G. Fernlund ja S. Rodin,

kohtujurist: Y. Bot,

kohtusekretär: ametnik L. Carrasco Marco,

arvestades kirjalikus menetluses ja 16. märtsi 2016. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 7. juuli 2016. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Apellatsioonkaebuses palub DTS Distribuidora de Televisión Digital SA (edaspidi „DTS“) tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 11. juuli 2014. aasta otsuse kohtuasjas DTS Distribuidora de Televisión Digital vs. komisjon (T-533/10, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“, EU:T:2014:629), millega Üldkohus jättis rahuldamata tema hagi, milles paluti tühistada komisjoni 20. juuli 2010. aasta otsus 2011/1/EL riigiabi kava C 38/09 (ex NN 58/09) kohta, mida Hispaania kavatses rakendada ettevõtja Corporación de Radio y Televisión Española suhtes (RTVE) (ELT 2011, L 1, lk 9, edaspidi „vaidlusalune otsus“).

Vaidluse taust

- 2 DTS on äriühing, kes on Hispaania turul spetsialiseerunud tasulise digitaalse satelliittelevisiooni platvormi (nimega Digital +) ja temaatiliste telekanalite arendamisele.
- 3 Corporación de Radio y Televisión Española SA (edaspidi „RTVE“) on Hispaania riiklik raadio- ja televisioonorganisatsioon, millele 5. juuni 2006. aasta Ley 17/2006 de la radio y la televisión de titularidad estatal (seadus nr 17/2006 riigi omandis oleva raadio ja televisiooni kohta) (BOE nr 134, 6.6.2006, lk 21270) kehtestas avaliku teenuse osutamise ülesande.
- 4 Seadus nr 17/2006 kehtestas segarahastamise korra, sest RTVE käsutuses oli esiteks tema äritegevusest ja eelkõige reklaamipinna müügist saadav tulu, ja teiseks Hispaania riigi poolt avaliku teenuse pakkumise eest makstav hüvitis.
- 5 Euroopa Komisjon kiitis selle rahastamissüsteemi heaks 20. aprilli 2005. aasta otsusega K(2005) 1163 lõplik, mis käsitleb riigiabi RTVE-le (E 8/05) (kokkuvõte ELT 2006, C 239, lk 17) ja 7. märtsi 2007. aasta otsusega K(2007) 641 lõplik, mis käsitleb RTVE töötajate arvu vähendamise meetmete finantseerimist (NN 8/07) (kokkuvõte ELT 2007, C 109, lk 2).
- 6 Nimetatud rahastamissüsteemi muudeti 28. augusti 2009. aasta õigusaktiga Ley 8/2009 de financiación de la Corporación de Radio y Televisión Española (seadus nr 8/2009 RTVE rahastamise kohta) (BOE nr 210, 31.8.2009, lk 74003). Nimetatud seadus jõustus 1. septembril 2009.
- 7 Esiteks nägi seadus nr 8/2009 ette, et reklaami, teleturu, sponsoriuse ja tasuliste teenuste kasutamine RTVE tuluallikana lõpeb 2009. aasta lõpuks. Ainsad äritulud, mida RTVE võis pärast seda kuupäeva saada, pärinesid kolmandatele isikutele osutatud teenustest ja omatoodete müügist. See tulu piirdus umbes 25 miljoni euro suuruse summaga.

- 8 Selleks et hüvitada äritulude kaotus, sätestas või muutis seadus nr 8/2009 artikli 2 lõike 1 punktides b–d ja artiklites 4–6 mitut maksumeedet (edaspidi „kõnealused maksumeedmed“), sh uus maks, mis moodustab 1,5% Hispaanias asuvate tasulise televisiooni operaatorite tulust (edaspidi „tasulise televisiooni operaatoritele kehtestatud maks“). Sellest maksust saadav toetus RTVE eelarvesse ei tohtinud ületada 20% iga-aastasest kogutoetusest RTVE-le; nimetatud summat ületav maksutulu läks riigieelarvesse. Kõnealune seadus nägi ette eelkõige ka uue maksu Hispaanias asuvate telekommunikatsiooniteenuste osutajate tulu pealt.
- 9 Lisaks säilitati hüvitis avaliku teenuse osutamise kohustuse täitmise eest, mis oli kehtestatud seadusega nr 17/2006. Kui aga eespool viidatud rahastamisallikad ei olnud piisavad, et katta kõiki RTVE kulusid seoses avaliku teenuse osutamise kohustusega, oli riik vastavalt seaduse nr 8/2009 artikli 2 lõikele 2 ja seaduse nr 17/2006 artiklile 33 kohustatud tekkinud vahe hüvitama, muutes niisiis RTVE segarahastamise süsteemi peaaegu terviklikult riigi rahastatud süsteemiks.
- 10 Viimaseks oli seaduse nr 8/2009 artikli 3 lõikes 2 ette nähtud RTVE tulude ülempiir. 2010. ja 2011. aastal ei tohtinud kogutulu ületada 1200 miljonit eurot, mis ühtlasi vastas iga eelarveaasta kulude ülempiirile. Aastatel 2012–2014 oli nimetatud summa suurenemine piiratud 1%-ga ja hilisemateks aastateks oli summa suurendamine seotud iga-aastase tarbijahinnaindeksi kasvuga.
- 11 Pärast seda, kui 22. juunil 2009 esitati kaebus eelnõu kohta, millest hiljem sai seadus nr 8/2009, teavitas komisjon 2. detsembril 2009 Hispaania Kuningriiki oma otsusest algatada RTVE rahastamiskava muutmise suhtes ELTL artikli 108 lõikes 2 sätestatud menetlus (kokkuvõte ELT 2010, C 8, lk 31).
- 12 18. märtsil 2010 algatas komisjon vastavalt ELTL artiklile 258 liikmesriigi kohustuste rikkumise menetluse, leides, et Hispaanias asuvate telekommunikatsiooniteenuste osutajate tulule kehtestatud maks on vastuolus Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/20/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenustega seotud lubade andmise kohta (EÜT 2002, L 108, lk 21; ELT eriväljaanne 13/29, lk 337) artikliga 12. 30. septembri 2010. aasta põhjendatud arvamuses nõudis komisjon Hispaania Kuningriigilt selle maksu kaotamist, kuna see ei ole nimetatud direktiiviga kooskõlas.
- 13 20. juulil 2010 võttis komisjon vastu vaidlustatud otsuse, milles ta asus seisukohale, et seadusega nr 8/2009 RTVE rahastamiskavas tehtud muudatused on vastavalt ELTL artikli 106 lõikele 2 siseturuga kokkusobivad. Sellega seoses leidis komisjon eelkõige, et nimetatud seadusega kehtestatud või muudetud maksumeedmed ei ole selle seadusega ette nähtud uute abimeetmete lahutamatu osa ja et nende maksumeedmete võimalik vastuolu direktiiviga 2002/20 ei mõjuta seega hinnangut nende kokkusobivusele siseturuga. Lisaks leidis ta, et muudetud RTVE rahastamiskava on vastavuses ELTL artikli 106 lõikega 2, kuna see järgib proportsionaalsuse põhimõtet.

Vaidlustatud kohtuotsus

- 14 DTS esitas vaidlusaluse otsuse tühistamiseks hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 24. novembril 2010. Oma nõude põhjenduseks esitas DTS kolm väidet, mille kohaselt on rikutud vastavalt mõistet „abi“ ELTL artikli 107 tähenduses seoses kõnealuste meetmete eraldatavusega, ELTL artikli 106 lõiget 2 ning ELTL artikleid 49 ja 63.
- 15 Üldkohus lükkas vaidlustatud kohtuotsuses kõik kolm väidet sisuliselt tagasi ja seetõttu jättis hagi tervikuna rahuldamata.

Menetlus Euroopa Kohtus ja apellatsioonimenetluse poolte nõuded

- 16 Apellatsioonkaebusega, mida toetavad Telefónica de España SA ja Telefónica Móviles España SA (edaspidi koos: äriühingud „Telefónica“), palub DTS Euroopa Kohtul:
- tühistada vaidlustatud kohtuotsus;
 - tühistada vaidlusalune otsus või teise võimalusena saata asi tagasi Üldkohtule;
 - mõista Euroopa Kohtu ja Üldkohtu menetlusega seotud kohtukulud välja komisjonilt ja teistelt pooltelt.
- 17 Komisjon palub Euroopa Kohtul jätta apellatsioonkaebus rahuldamata ja mõista kohtukulud välja DTSilt. Hispaania Kuningriik ja RTVE viitavad esimese võimalusena apellatsioonkaebuse vastuvõetamatusetele ja teise võimalusena paluvad Euroopa Kohtul jätta see põhjendamatusete tõttu rahuldamata.
- 18 Äriühingud Telefónica esitasid vastuapellatsioonkaebuse, milles nad paluvad Euroopa Kohtul tühistada vaidlustatud kohtuotsus ja mõista Euroopa Kohtus ja Üldkohtus tekkinud kohtukulud välja komisjonilt ja tema toetuseks menetluse astujatelt. RTVE, Hispaania Kuningriik ja komisjon paluvad jätta vastuapellatsioonkaebuse rahuldamata.

Apellatsioonkaebus

- 19 DTS täpsustas, et ta heidab apellatsioonkaebuses Üldkohtule ette üksnes seda, et see järeldas vaidlustatud kohtuotsuses, et komisjon on vaidlusaluses otsuses põhjendatult otsustanud, et ta ei pea hindama tasulise televisiooni operaatoritele kehtestatud maksu kooskõla EL toimimise lepinguga; ning esitas apellatsioonkaebuse põhjenduseks kolm väidet.
- 20 Esimene väide käsitleb ELTL artikli 107 lõike 1 rikkumist abi mõiste väära tõlgendamise tõttu. Teine väide käsitleb sama sätte rikkumist, kuna Üldkohus ei teostanud vaidlustatud kohtuotsuses täielikku kontrolli abi olemasolu üle ning moonutas Hispaania õigust. Kolmas väide käsitleb õigusnormi rikkumist ELTL artikli 106 lõike 2 kohaldamisel.

Apellatsioonkaebuse vastuvõetavus

Poolte argumendid

- 21 RTVE väidab, et apellatsioonkaebus tervikuna on vastuvõetamatu, kuna selle pikkus 40 lehekülge ületab oluliselt maksimaalset 25-leheküljelist pikkust, mis on lubatud praktilistes juhistes pooltele seoses Euroopa Kohtule esitatavate kohtuasjadega (ELT 2014, L 31, lk 1; edaspidi „praktilised juhised“), ilma et DTS põhjendaks seda ületamist.
- 22 Lisaks leiavad RTVE ja Hispaania Kuningriik, et apellatsioonkaebus ei tuvasta täpselt neid punkte vaidlustatud kohtuotsuses, mille ta kahtluse alla seab. Niisiis korratakse apellatsioonkaebuses esimeses kohtuastmes esitatud argumente.
- 23 DTS leiab, et tema apellatsioonkaebus on vastuvõetav.

Euroopa Kohtu hinnang

- 24 Esiteks tuleb märkida, et praktilised juhised pooltele on suunavad ega ole õiguslikult siduvad. Nende juhiste põhjendustest 1–3 ilmneb, et need võeti vastu korrakohase õigusemõistmise huvides, et täiendada ja selgitada Euroopa Kohtu menetlusele kohaldatavaid sätteid, ning nendega ei asendata vastavaid Euroopa Liidu Kohtu põhikirja ja Euroopa Kohtu kodukorra sätteid (vt selle kohta Euroopa Kohtu presidendi määrus, 30.4.2010, *Ziegler vs. komisjon*, C-113/09 P(R), ei avaldata, EU:C:2010:242, punkt 33).
- 25 Niisiis ilmneb selgelt praktiliste juhiste punkti 20 sõnastusest, mille kohaselt „apellatsioonkaebus [...] ei tohiks olla pikem kui 25 lehekülge“, et see ei kehtesta absoluutset piirangut lehekülgede arvule, millest sõltub sellise appellatsioonkaebuse vastuvõetavus, vaid selle kohta on pooltele esitatud üksnes soovitus.
- 26 Sellest tuleneb, et appellatsioonkaebust ei saa vastuvõetamatuse tõttu jätta läbi vaatamata põhjusel, et see ületab teatud lehekülgede arvu.
- 27 Teiseks olgu meenutatud, et vastavalt ETL artikli 256 lõikele 1, Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 58 esimesele lõigule ja kodukorra artikli 168 lõike 1 punktidele tuleb appellatsioonkaebuses selgelt märkida selle kohtuotsuse, mille tühistamist taotletakse, kritiseeritavad osad ning õiguslikud argumentid, mis konkreetselt seda nõuet põhjendavad, kuna vastasel juhul on appellatsioonkaebus või asjassepuutuv väide vastuvõetamatu (vt eelkõige kohtuotsus, 10.7.2014, *Telefónica ja Telefónica de España vs. komisjon*, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, punkt 29 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 28 Lisaks ilmneb samadest sätetest, et appellatsioonkaebus on vastuvõetamatu siis, kui selles üksnes korraldatakse Üldkohtule esitatud väiteid ja argumente, sh neid, mis põhinesid selle kohtu poolt sõnaselgelt tagasi lükatud asjaoludel. Selline appellatsioonkaebus on tegelikult taotlus vaadata uuesti läbi Üldkohtule esitatud hagiavaldus; see aga ei ole appellatsioonkaebuse raames Euroopa Kohtu pädevuses (vt kohtuotsus, 30.5.2013, *Quinn Barlo jt vs. komisjon*, C-70/12 P, ei avaldata, EU:C:2013:351, punkt 26 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 29 Seevastu siis, kui apellant vaidlustab liidu õiguse Üldkohtu-poolse tõlgendamise või kohaldamise, võib esimeses astmes analüüsitud õigusküsimusi appellatsioonimenetluses uuesti arutada. Sest kui apellandil ei oleks võimalik oma appellatsioonkaebuses tugineda Üldkohtus juba esitatud väidetele ja argumentidele, kaotaks appellatsioonimenetlus osaliselt oma mõtte (vt kohtuotsus, 30.5.2013, *Quinn Barlo jt vs. komisjon*, C-70/12 P, ei avaldata, EU:C:2013:351, punkt 27 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 30 Käesolevas asjas tuleb märkida, et appellatsioonkaebuse hindamisest ilmneb, et DTS märkis selgelt ja täpselt need vaidlustatud kohtuotsuse punktid, mida tema väited puudutasid, ning põhjused, miks selles kohtuotsuses on tema arvates õigusnormi rikutud.
- 31 Pealegi ei piirdunud DTS, vastupidi RTVE ja Hispaania Kuningriigi väidetele, oma appellatsioonkaebuses esimeses astmes esitatud argumentide kordamisega. Ta vaidlustab peamiselt seda viisi, kuidas Üldkohus tõlgendas ja kohaldas liidu õigust, eelkõige ETL artikli 107 lõiget 1, kui ta leidis vaidlustatud kohtuotsuses, et tasulise televisiooni operaatoritele kehtestatud maks, mida ta tasuma pidi, ei ole lahutamatu osa RTVE-le antud abist, ja täiendavalt heidab ta ette, et samas kohtuotsuses on õigusnorme moonutatud.
- 32 Seega tuleb käesolev appellatsioonkaebus tunnistada vastuvõetavaks.
- 33 Seetõttu tuleb hinnata selle põhjendatust, käsitledes esmalt teist väidet ja seejärel esimest ning kolmandat väidet.

Teine väide, et on rikutud ELTL artikli 107 lõiget 1, kuna Üldkohus ei teostanud terviklikku kontrolli abi olemasolu küsimuses ja moonutas Hispaania õigust

Poolte argumendid

- 34 DTS ja äriühingud Telefónica väidavad, et Üldkohus ei viinud läbi täielikku kontrolli komisjoni nende hinnangute üle, mis puudutasid 22. detsembri 2008. aasta kohtuotsuse Régie Networks (C-333/07, EU:C:2008:764) punktides 106–111 esitatud tingimusi. Tema sõnul ei analüüsinud Üldkohus seda, mis ulatuses tulude hinnanguline summa mõjutab abi arvutamist, moonutades sel viisil vaidlustatud kohtuotsuse punktides 65–70 liikmesriigi õigusnorme, millele ta tugines, et järeldada, et tasulise televisiooni operaatoritele kehtestatud maks ei mõjuta RTVE-le suunatud abi suurust, jättes samal ajal arvesse võtmata selle õiguse muud asjassepuutuvad sätted.
- 35 Esiteks väidab DTS, et vastupidi Üldkohtu poolt vaidlustatud kohtuotsuse punktis 69 antud hinnangule ei pane seaduse 8/2009 artikli 2 lõige 2 olukorras, kui RTVE tulud ei võimalda katta avaliku teenuse osutamise ülesandega seotud netokulusid, riigile kohustust anda oma eelarvest vahendeid nende objektiivselt määratletud kulude katteks. Tema sõnul paneb see säte esiteks riigile kohustuse täiendada RTVE „kavandatud eelarvet“, kui seda eelarvet täites on maksutulu madalam sellest, mis eelarves oli kavandatud. Teiseks on maksed riigieelarvest võimalikud üksnes juhul, kui kulud ületavad eelarves kavandatud.
- 36 Lisaks tuleks seaduse nr 8/2009 artikli 2 lõiget 2 tõlgendada koostoimes seaduse nr 17/2006 artikliga 34 ja Mandato-marco a la Corporación RTVE previsto en el artículo 4 de la Ley 17/2006 de la radio y la televisión de titularidad estatal, aprobado por los Plenos del Congreso de los Diputados y del Senado (RTVE-le antud raamvolitus, mis on ette nähtud seaduse nr 17/2006 artikli 4 alusel ja mille on heaks kiitnud täiskogu istungil saadikute koda ja senat) (BOE nr 157, 30.6.2008, lk 28833) artikliga 44.
- 37 DTSi sõnul ilmneb nendest Üldkohtu poolt arvesse võtmata jäetud sätetest nimelt see, et RTVE koostab ise oma eelarve, võttes arvesse mitte üksnes avaliku teenuse osutamise ülesande kavandatavaid kulusid, vaid ka kavandatavaid tulusid, sh kõnealustest maksumeetmetest saadavat tulu. Seetõttu juhul, kui nendest meetmetest saadav tegelik tulu on madalam väljamaksete kavandatavast summast ega võimalda RTVE eelarvesse kantud avaliku teenuse kulusid katta, peab riik „kavandatud eelarvet“ täiendama oma riigieelarvest. „Kavandatud eelarve“ tuleks aga kehtestada eeldatavate tulude põhjal, mis pärinevad eelkõige tasulise televisiooni operaatoritele kehtestatud maksust, ja seetõttu mõjutab see summa otseselt abisumma suurust. Selle maksu tulu mõju eelarve täitmisele ei tohiks seega segi ajada mõjuga, mida avaldab selle maksu tulude kavandatav summa nimetatud eelarve algsele koostamisele, ja seega selle abi suurusele.
- 38 Äriühingud Telefónica lisavad, et esinevad ilmsed viited, mis lükkavad ümber võimaluse, et võib esineda väidetav täiendav kulu riigi üldisest eelarvest, kuna seaduse nr 8/2009 põhjendustes märgitakse näiteks, et „ei näi olevat mõistlik, et rahastamise tagatis toob kaasa riigi panuse tõusu“. Lisaks on see võimalus teise võimalusena esitatud hüpotees. Nimelt tuleb seaduse nr 8/2009 artikli 2 lõike 2 kohaselt täita kaks tingimust, et riik rahastaks ühte osa avaliku teenuse osutamise kohustuse kuludest. Esiteks peab kindlal eelarveaastal tasulise televisiooni operaatoritele kehtestatud maksu laekumine olema väiksem avaliku teenuse osutamise ülesande täitmiseks vajalikest kuludest, ja teiseks peab reservfondide summa olema ebapiisav, et hõlmata RTVE kulud nimetatud eelarveaastal. Asjaolu, et see säte kehtestab niivõrd piiratud riigi tagatise, mis kujutab endast uut abi, ei takista seda, et RTVE-le antud abi on kindlaks määratud selle maksu tulu põhjal, ja kui see ei ole piisav, võtab riik kohustuse täita puudujääv osa.
- 39 Teiseks heidab DTS Üldkohtule ette, et vaidlustatud kohtuotsuse punktides 66–68 moonutati seaduse nr 17/2006 artiklit 33 ja seaduse nr 8/2009 artiklit 8 seoses riigi rolliga olukorras, kui tasulise televisiooni operaatoritele kehtestatud maksu tulud ületavad avaliku teenuse netokulusid. Nimelt,

esiteks on asjassepuutumatu see, et RTVE tuludele on kehtestatud absoluutne ülempiir, kuna tuleb kontrollida, kas selle ülempiiri ulatuses sõltub abi summa selle maksu kavandatud tuludest. Teiseks olevat Üldkohus piirdunud kinnitusega, et seaduse nr 8/2009 artikli 8 lõikest 3 ilmneb, et reservfondi kantavat ülejääki saab RTVE kasutada üksnes majandus- ja rahandusministri otsese loa korral, jättes välja selle sätte esimese poole, mille kohaselt „[f]ondi võib kasutada üksnes eelnevate majandusaastate kahjumi hüvitamiseks ja avaliku teenuse osutamise seotud ettenägematute olukordadega toime tulekuks“. Nende täiendavate vahendite suurus sõltub aga tingimata maksutulust, kuna fondi rahastatakse sellest maksust.

- 40 Äriühingud Telefónica väidavad muu hulgas, et Üldkohus tõlgendas ekslikult seaduse nr 17/2006 artikli 33 lõiget 1 ja seaduse nr 8/2009 artikli 3 lõiget 2, kuna ta tuvastas, et need sätted kaotavad mis tahes seose abisumma ja kõnealuste maksumeetmete alusel tehtud maksete summa vahel. Esiteks on asjaolu, et need tulud võidakse kanda riigieelarvesse, üksnes teisejärguline hüpotees. Nimelt makstakse riigieelarvesse üksnes see osa maksulaekumisest, mis ületab 10% RTVE iga-aastastest kuludest. Teiseks ei ilmne sellest, et abi suurus on sõltumatu maksutulude suurusest. Seaduse nr 17/2006 artikli 33 lõige 1 kehtestab maksimaalselt abi suuruse piirangu, mis aga ei takista seda, et kogu maksulaekumine muudetakse abiks seadusandja kehtestatud piirides.
- 41 Äriühingud Telefónica lisavad, lisaks ilmneb mitmest tõendist, et riigil ei ole kavatsust RTVE eelarvet täiendada. Ehkki need asjaolud pärinevad vaidlusaluse otsuse vastuvõtmisele järgnenud asjast, kinnitavad need seaduse nr 8/2009 ettevalmistavaid materjale, mille kohaselt „ei näi olevat mõistlik, et rahastamise tagatis tooks kaasa riigi panuse suurendamise“.
- 42 RTVE, Hispaania Kuningriik ja komisjon leiavad, et teine väide on vastuvõetamatu ja igal juhul täiesti põhjendamata.

Euroopa Kohtu hinnang

- 43 Tuleb meenutada, et Euroopa Kohtu järjepidevast kohtupraktikast ilmneb, et kui Üldkohus on faktilised asjaolud tuvastanud või neid hinnanud, on Euroopa Kohus vastavalt ELTL artiklile 256 pädev kontrollima üksnes nende faktiliste asjaolude õiguslikku kvalifikatsiooni ja neist tuletatud õiguslikke tagajärgi. Seega ei ole faktide hindamine Euroopa Kohtu kontrollile alluv õiguslik küsimus, välja arvatud juhul, kui on moonutatud Üldkohtule esitatud tõendeid (vt kohtuotsus, 3.4.2014, Prantsusmaa vs. komisjon, C-559/12 P, EU:C:2014:217, punkt 78).
- 44 Mis puudutab niisiis Üldkohtu poolt liikmesriigi õigusele antud hinnangute analüüsi apellatsioonkaebuse raames, siis saab Euroopa Kohus kontrollida üksnes, kas seda õigust on moonutatud (vt kohtuotsus, 3.4.2014, Prantsusmaa vs. komisjon, C-559/12 P, EU:C:2014:217, punkt 79 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 45 Sellega seoses tuleb meenutada, et moonutamine peab toimikumaterjale arvestades olema ilmne, ilma et oleks vaja fakte ja tõendeid uuesti hinnata (kohtuotsus, 3.4.2014, Prantsusmaa vs. komisjon, C-559/12 P, EU:C:2014:217, punkt 80).
- 46 Siinses asjas tuleb meelde tuletada, et vaidlustatud kohtuotsuse punktides 65–86 järeltas Üldkohus seaduse nr 8/2009 kohta, et nagu komisjon oli tema arvates põhjendatult märkinud, siis RTVE-le mõeldud abi summa ei sõltu DTSile kehtestatud maksust, kuna abi summa on kehtestatud seoses tema avaliku teenuse osutamise ülesande täitmise netokuludega.
- 47 Sellega seoses märkis Üldkohus esiteks selle kohtuotsuse punktis 66, et seaduse nr 17/2006 artikli 33 alusel suunatakse olukorras, kui RTVE käsutusse antud tulu ületab avaliku teenuse osutamise ülesande täitmise kulusid, see ülejääk reservfondi või riigieelarvesse vastavalt sellele, kas see ületab RTVE iga-aastastest eelarvelistest kuludest 10% või ei ületa. Esimesel mainitud juhul täpsustas Üldkohus

nimetatud kohtuotsuse punktis 67, et seaduse nr 8/2009 artiklist 8 selgub, et kapitali saab kasutada üksnes majandus- ja rahandusministri sõnaselgel loal ja kui seda ei kasutata nelja aasta jooksul, siis kasutatakse seda Hispaania riigieelarvest tehtavate maksete vähendamiseks. Lisaks märkis Üldkohus sama kohtuotsuse punktis 68, et seaduse nr 8/2009 artikli 3 lõige 2 näeb ette RTVE tulude absoluutse ülempiiri, milleks aastatel 2010 ja 2011 oli 1200 miljonit eurot, ja et kõik seda piiri ületavad summad kantakse otse Hispaania riigieelarvesse.

- 48 Teisest küljest tuvastas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 69, 76 ja 80, et seaduse nr 8/2009 artikli 2 lõike 2 alusel peab Hispaania riik juhul, kui RTVE käsutuses olevatest summadest ei piisa avaliku teenuse ülesande täitmiseks seotud kulude katmiseks, katma selle vahe riigieelarvest tehtavatest maksetest.
- 49 Käesolevas asjas tuleb märkida, et heites Üldkohtule ette õigusnormi rikkumist, kui ta teostas kohtulikku kontrolli vaidlusaluse otsuse üle, ning liikmesriigi õigusnormide moonutamist ja samas muude õigusnormide arvestamata jätmist, soovivad DTS ja äriühingud Telefónica tegelikult kritiseerida seda, kuidas Üldkohus tõlgendas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 65–86 liikmesriigi õigust. Nad soovivad seega asendada seda tõlgendust alternatiivse tõlgendusega ja taotlevad seetõttu ka faktide ja tõendite uut hindamist, viidates eelkõige liikmesriigi õigusnormidele, mille üle esimeses astmes ei arutatud. Nad ei soovi sugugi tõendada, et Üldkohus tegi järeldused, mis lähevad ilmselgelt vastuollu selle liikmesriigi õiguse sisuga, või toimiku materjale arvestades omistas ta sellele õigusele ulatuse, mida toimiku materjalide alusel ilmselgelt sellel ei ole.
- 50 Neil asjaoludel tuleb teine väide seega vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.

Esimene väide, et abi mõiste väärat tõlgendamise tõttu on rikutud ELTL artikli 107 lõiget 1

Esimene väiteosa, mille kohaselt suhe tasulise televisiooni operaatoritele kehtestatud maksu ja RTVE-le antud abi vahel ei ole võrreldav suhtega, mis on üldise ulatusega maksu ja sellest maksust vabastamise vahel

– Poolte argumendid

- 51 DTS leiab, et Üldkohus on õigusnormi rikkunud, kui ta järeldas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 92 ja 93, et ta soovis oma hagi vaidluse alla seada Euroopa Kohtu praktikat, mis tulenes 20. septembri 2001. aasta kohtuotsusest Banks (C-390/98, EU:C:2001:456). See kohtupraktika puudutab nimelt üksnes olukorda, kui teatud ettevõtjate kategooriad on vabastatud üldise ulatusega maksust. Käesolevas kohtuasjas aga ei vaidle DTS tasulise televisiooni operaatoritele kehtestatud maksule vastu seetõttu, et RTVE sai maksuvabastuse, mis kujutab endast riigiabi. DTS väidab pigem, et kuna see maks kehtestati asümmeetriliselt, et rahastada otseselt RTVE kasuks kehtestatud abikava, siis kujutab see ise endast abi, sarnaselt maksuga, mida käsitleti kohtuasjas, milles tehti 7. septembril 2006 kohtuotsus Laboratoires Boiron (C-526/04, edaspidi „kohtuotsus Laboratoires Boiron“, EU:C:2006:528).
- 52 RTVE ja komisjon väidavad, et väite see osa on ainetu, ja igal juhul, et see on alusetu, nagu väidab ka Hispaania Kuningriik.

– Euroopa Kohtu hinnang

- 53 Tuleb meenutada, et vaidlustatud kohtuotsuse punktides 92 ja 93 tuvastas Üldkohus, et argumentidega, mis puudutavad ELTL artikli 107 lõike 1 rikkumist, kuna esines seos kõnealuste maksumeetmete ja RTVE konkurentsieelise vahel, soovis DTS seada kahtluse alla põhimõtte, mis tuleneb Euroopa Kohtu

järjepidevast kohtupraktikast ja mida väljendati 20. septembri 2001. aasta kohtuotsuse Banks (C-390/98, EU:C:2001:456) punktis 80; selle põhimõtte kohaselt ei saa maksukohustuslased vältida maksu maksmist viitega asjaolule, et teiste isikute vabastamine sellest maksust kujutab endast riigiabi.

- 54 Esimese väite esimese osa raames esitatud DTSi etteheide nende järelduste kohta ei saa kuidagi kaasa tuua vaidlustatud kohtuotsuse tühistamist, kuna nagu RTVE ja komisjon õigustatult märkisid, lükkas Üldkohus DTSi kõnealused argumendid tagasi mitte vaidlusaluse kohtuotsuse punktides 92 ja 93 esitatud põhjendustel, vaid selle kohtuotsuse punktides 94–105 esitatud põhjendustel, mis puudutasid kohtuotsuse Laboratoires Boiron asjassepuutuvust kõnealuse abi hindamisel (need on aga käesoleva väite teise osa esemeks olevad põhjendused).
- 55 Järelikult tuleb esimese väite esimene osa ainetuse tõttu tagasi lükata.

Teine väiteosa, mille kohaselt tasulise televisiooni operaatoritele kehtestatud maks on asümmeetriline maks, mis kujutab endast abi vastavalt kohtuotsusele Laboratoires Boiron

– Poolte argumendid

- 56 Esiteks väidab DTS, et tasulise televisiooni operaatoritele kehtestatud maks on lahutamatu osa RTVE-le antud abist, kuna see on asümmeetriline maks, mis on samastatav sellega, mida käsitleti kohtuotsuses Laboratoires Boiron. Nimelt kehtestati see maks vaid ühele operaatorite kategooriale, st tasulise televisiooni operaatoritele, kes konkureerivad RTVEga. Abi tuleneb seega esiteks asjaolust, et abisaaja konkurendile on kehtestatud maks, ja teiseks sellest, et nimetatud maksu tulu on suunatud kõnealuse abi rahastamiseks.
- 57 Teiseks väidab DTS, et Üldkohtu tuvastatud erinevused tasulise televisiooni operaatoritele kehtestatud maksu ja kohtuotsuses Laboratoires Boiron analüüsitud maksu vahel ei ole asjassepuutuvad.
- 58 Esiteks ei ole määravaks asjaoluks see, mille Üldkohus tõi esile vaidlustatud kohtuotsuse punktis 100, et tasulise televisiooni operaatoritele kehtestatud maksu peamine eesmärk ei ole RTVE ja teiste operaatorite vahelise konkurentsi tingimuste uuesti tasakaalu viimine. Nimelt on abi mõiste objektiivne mõiste. Igal juhul on selle maksu eesmärk väga analoogne kohtuotsuse Laboratoires Boiron aluseks olnud juhtumil käsitletud maksu eesmärgiga, kuna selle eesmärk oli rahastada RTVE avaliku teenuse osutamise ülesande täitmisel tekkinud kulusid.
- 59 Teiseks ei ole õige järeldada, nagu tegi Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 101, et seos tasulise televisiooni operaatoritele kehtestatud maksu ja abi vahel ei ole nii lähedane, kui kohtuotsuses Laboratoires Boiron tuvastatud seos. Sellega seoses olevat Üldkohus ekslikult järeldanud, et selle maksu võimalik vastuolu liidu õigusega ei too otsese tagajärjena kaasa RTVE-le antud abi kahtluse alla seadmist. Vaidlustatud kohtuotsuses olevat nimelt arvestamata jäetud asjaoluga, et DTSile pandud kohustus aidata rahaliselt konkurenti tugevdab konkurentsimoontust, mis tulenes rahaliste vahendite ülekandmisest sellele konkurendile. RTVE sai niisiis konkurentsieelise audiovisuaalse sisu omandamise turgudel mitte üksnes seetõttu, et ta sai avaliku teenuse osutamise ülesande täitmiseks vahendeid, vaid ühtlasi seetõttu, et neid vahendeid tema konkurentidele ei antud. Viimati nimetatud eelis kaoks aga täielikult, kui tasulise televisiooni operaatoritele kehtestatud maks kaotataks.
- 60 Kolmandaks olevat Üldkohus ekslikult järeldanud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 102–104, et erinevalt kohtuotsuse Laboratoires Boiron aluseks olnud asjas käsitletud olukorrast ei määratud RTVE-le antud abi suurust tasulise televisiooni operaatoritele kehtestatud maksu summa põhjal. Nimelt olevat siinses asjas RTVE-le antud konkurentsieelis kasvanud DTSile määratud maksu summa võrra, kuna mida suurem on see summa, seda vähem jääb DTSile ressursse, et RTVEga konkureerida.

Seos selle maksu ja abi vahel on seega tihedam, kui kohtuotsuses Laboratoires Boiron käsitletud olukorras. Nimelt on komisjon vaidlusaluses otsuses järeldanud, et avalike vahendite ülekandmine RTVE-le kujutab endast riigiabi ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses.

- 61 Äriühingud Telefónica leiavad esiteks, et Üldkohus on õigusnormi rikkunud, tõlgendades kitsendavalt tingimusi, mis tuleb täita, et abi rahastamise viisi saaks lugeda selle abi lahutamatuks osaks, samas kui riigiabi valdkonna eeskirju tuleks tõlgendada teleoloogiliselt.
- 62 Teiseks väidavad äriühingud Telefónica, et Euroopa Kohtu praktikas esitatud tingimused, et tuvastada, et maksumeede on lahutamatu osa abist, st maksu suunamine kõnealuse abi rahastamiseks ja selle maksu tulu otsene mõju kõnealuse abi suurusele, ei ole erinevad ja kumulatiivsed tingimused. Nimelt, maksu suunamine ise tähendab juba tingimata seost tulude suuruse ja abi vahel. Üldkohus olevat niisiis valesti tõlgendanud 13. jaanuari 2005. aasta kohtuotsust Streekgewest (C-174/02, EU:C:2005:10), kuna selles kohtuotsuses hindas Euroopa Kohus üksnes seda, et esines kohustuslik sihtotstarvet määrav seos maksu ja abi vahel vastavalt asjakohastele liikmesriigi õigusnormidele, ning järeldas, et jaatava vastuse korral on maksumeedme otsene mõju abi suurusele loogiline tagajärg.
- 63 Kolmandaks leiavad äriühingud Telefónica, et Üldkohtu tõlgendus 21. oktoobri 2003. aasta kohtuotsusele van Calster jt (C-261/01 ja C-262/01, EU:C:2003:571) ning 27. novembri 2003. aasta kohtuotsusele Enirisorse (C-34/01–C-38/01, EU:C:2003:640) on ekslik. Asjaolu, et Euroopa Kohus ei võta seisukohta maksumeedme otsesest mõjust abi summale, ei tähenda, et Euroopa Kohus leidis, et tegu on täiendava tingimusega, et määrata kindlaks, kas abi rahastamise viis on osa sellest abist, kuid seda võib selgitada asjaolu, et need kohtuotsused puudutasid esimesi kohtuasju, milles Euroopa Kohus otsustas eraldatavuse küsimuse üle.
- 64 RTVE, Hispaania Kuningriigi ja komisjoni arvates ei ole esimese väite teine osa põhjendatud.
- Euroopa Kohtu hinnang
- 65 Tuleb meenutada, et Euroopa Kohtu järjepideva kohtupraktika kohaselt ei kuulu maksud aluslepingu riigiabi käsitlevate sätete kohaldamisalasse, välja arvatud juhul, kui nad moodustavad abimeetme rahastamise vahendi selliselt, et on selle meetme lahutamatuks osaks (kohtuotsused, 13.1.2005, Streekgewest, C-174/02, EU:C:2005:10, punkt 25; 13.1.2005, Pape, C-175/02, EU:C:2005:11, punkt 14, ning 27.10.2005, Distribution Casino France jt, C-266/04–C-270/04, C-276/04 ja C-321/04–C-325/04, EU:C:2005:657, punkt 34).
- 66 Nimelt, esiteks võib olla, et ranges mõttes abi ei pruugi oluliselt muuta liikmesriikidevahelist kaubandust ja võib olla seega lubatav, kuid selle kahjustav mõju võib rängemaks muutuda selle rahastamise viisi tõttu, mis muudab selle tervikuna siseturuga vastuolus olevaks. Teiseks, kui selgub, et konkreetselt abi rahastamiseks suunatud maks on vastuolus aluslepingu sätetega, ei saa komisjon tunnistada abikava, mille osaks see maks on, siseturuga kokkusobivaks (vt selle kohta kohtuotsus, 21.10.2003, van Calster jt, C-261/01 ja C-262/01, EU:C:2003:571, punktid 47 ja 48 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 67 Niisiis võib riigiabi rahastamise viis muuta kogu rahastatava abikava ühisturuga kokkusobimatuks. Seetõttu ei saa abi hindamist lahutada selle rahastamise viisist (vt selle kohta kohtuotsus, 14.4.2005, AEM ja AEM Torino, C-128/03 ja C-129/03, EU:C:2005:224, punkt 45).
- 68 Euroopa Kohtu praktika kohaselt peab selleks, et maks oleks lahutamatu osa abimeetmest, asjassepuutuva liikmesriigi õiguse alusel maksu ja antava abi vahel kindlasti olema selline kohustuslik sihtotstarvet määrav seos, et maksumaksud on tingimata ette nähtud antava abi rahastamiseks ja mõjutavad otseselt antava abi suurust ning järelikult ka hinnangut selle abi kokkusobivusele ühisturuga

(vt eelkõige kohtuotsused, 15.6.2006, *Air Liquide Industries Belgium*, C-393/04 ja C-41/05, EU:C:2006:403, punkt 46 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 22.12.2008, *Régie Networks*, C-333/07, EU:C:2008:764, punkt 99).

- 69 Siinses asjas tuvastas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 65–86, mida teise väite raames asjatult kritiseeriti, et kohaldatavatest liikmesriigi õigusnormidest ilmneb, et RTVE-le antud abi summa ei sõltu otseselt kõnealustest maksumeetmetest saadud tuludest, kuna see summa on kindlaks määratud lähtuvalt RTVE-le pandud avaliku teenuse osutamise ülesande täitmisega seotud netokuludest.
- 70 Eelkõige – nagu ilmneb ka käesoleva kohtuotsuse punktides 47 ja 48 – märkis Üldkohus sellega seoses, et kui RTVE valduses olevad maksutulud ületavad talle pandud avaliku teenuse osutamise ülesande täitmise kulusid, tuleb ülejääk ümber suunata olenevalt olukorrast kas reservfondi või riigieelarvesse, ning neile tuludele on lisaks kehtestatud absoluutne ülempiir, nii et mis tahes seda ületavad summad suunatakse samuti riigieelarvesse. Teiseks tuvastas Üldkohus, et kui need tulud on kõnealuste kulude katmiseks ebapiisavad, on Hispaania riigil kohustus puudujääk täita.
- 71 Ehkki selles olukorras ei ole vaidlust, et RTVE-le antud abi rahastatakse kõnealustest maksumeetmetest, võis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 104 siiski õigusnormi rikkumata järeldada, et need maksumeetmed ei ole lahutamatu osa kõnealusest abist, vastupidi sellele, mida väidavad DTS ja äriühingud Telefónica.
- 72 Kuna kõnealustest maksumeetmetest saadud maksutulu ei avalda mingit otsest mõju RTVE-le antud abi suurusele, sest selle andmine ega summa ei sõltu viidatud maksutulust ja maksutulu ei ole tingimata suunatud abi rahastamisele (sest osa nimetatud maksutulust võidakse suunata muuks eesmärgiks), siis ei saa järeldada, et nende maksumeetmete ja kõnealuse abi vahel on kohustuslik sihtotstarvet määrav seos.
- 73 Sellega seoses ei oma tähtsust, et kõnealused maksumeetmed kehtestati selleks, et hüvitada varem RTVE poolt saadud äritulude, eelkõige reklaamiga seotud tulude kaotamist (vt analoogia alusel kohtuotsus, 13.1.2005, *Streekgewest*, C-174/02, EU:C:2005:10, punkt 27).
- 74 DTSi argumendid, mis on tuletatud kohtuotsusest *Laboratoire Boiron*, ei suuda neid kaalutlusi kahtluse alla seada.
- 75 Sellega seoses tuleb meenutada, et viidatud kohtuotsuses leidis Euroopa Kohus sisuliselt, et asümmeetrilise maksustamise korral, see tähendab siis, kui maksu peab maksma vaid üks või kaks omavahel konkureerivat ettevõtjate kategooriat, võivad maksukohustuslastest ettevõtjad viidata selle maksu õigusvastasusele. Sellises olukorras tuleneb abi nimelt sellest, et üks ettevõtjate kategooria, kellega maksustatud kategooria on vahetus konkurentsisuhtes, ei pea seda maksu maksma. Abimeede on seetõttu maks ise, kuna see maks ja abi on ühe ja sama maksumeetme kaks eraldamatut osa. See olukord ei ole niisiis samastatav olukorraga, kus tehti mis tahes vabastus üldkohaldatavast maksust, millest see maks on eristatav (vt selle kohta kohtuotsus *Laboratoires Boiron*, punktid 30–48).
- 76 Üldkohus ei ole õigusnormi rikkunud, kui ta sedastas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 98–103, et tasulise televisiooni operaatoritele kehtestatud maks, mida DTS peab tasuma, ei ole võrreldav asümmeetrilise maksuga, mida käsitleti kohtuotsuse *Laboratoires Boiron* aluseks olnud juhtumis.
- 77 Nimelt ei ole siin käsitletud maksumeetmed ja RTVE-le määratud abi ühe ja sama meetme kaks eraldamatut osa, nagu märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 101, kuna erinevalt kohtuotsuse *Laboratoires Boiron* aluseks olnud juhtumist ei oleks kõnealuste maksumeetmete kohaldamatus seetõttu, et need võivad osutada liidu õigusega vastuolus olevaks, vahetult kaasa toonud

abi kahtluse alla seadmist, kuna nagu ilmneb käesoleva kohtuotsuse punktides 48 ja 70, on Hispaania riigil kohustus täita vahe RTVE-le kättesaadavate vahendite ja tema poolt avaliku teenuse osutamise kohustuste täitmise kõigi kulude vahel.

- 78 Lisaks märkis ühtlasi Üldkohus põhjendatult vaidlustatud kohtuotsuse punktis 102, et kohtuotsuse Laboratoires Boiron aluseks olnud juhtumis oli abi suurus kindlaks määratud üksnes maksusumma põhjal, kuna eelis, mille abisaajad said sellest, et nende konkurente selle maksuga maksustati, oli tingimata seotud selle maksuga. Seevastu on siinses asjas abi summa määratud avaliku teenuse osutamise kohustuse täitmise netokuludest, nagu ilmneb ka käesoleva kohtuotsuse punktides 69–71.
- 79 Vastab tõele, nagu DTS põhjendatult märkis, et siinses asjas on tasulise televisiooni operaatoritele kehtestatud maks mõeldud ühtlasi selleks, et rahastada RTVE-le antavat abi, mille kohta komisjon järeldas, et tegu on riigiabiga ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses. Kohustus tasuda seda maksu paneb seega DTSi veelgi ebasoodsamasse konkurentsiolukorda turgudel, millel ta konkureerib RTVEga, kuna RTVE ei olnud kohustatud seda maksu tasuma.
- 80 Nagu aga märkis Üldkohus põhjendatult vaidlustatud kohtuotsuse punktides 84 ja 102, siis ei ole see asjaolu üksi piisav, et tõendada, et see maks on lahutamatu osa abist.
- 81 Esiteks, nagu Euroopa Kohus on juba järeldanud, siis küsimus, kas maks on lahutamatu osa selle maksuga rahastatud abist, ei sõltu konkurentsisuhtest maksu maksmata kohustatud isiku ja abisaaja vahel, vaid üksnes sellest, et nimetatud maksu ja asjaomase abi vahel on kohustuslik sihtotstarvet määrav seos vastavalt asjassepuutuvatele liikmesriigi õigusnormidele (vt selle kohta kohtuotsus, 22.12.2008, Régie Networks, C-333/07, EU:C:2008:764, punktid 93–99).
- 82 Niisiis ilmneb Euroopa Kohtu praktikast, et mingit püsivat seost ei esine maksu ja ühe ettevõtjate kategooria selle maksu tasumisest vabastamise vahel, ja seda isegi siis, kui viimati nimetatud kategooria ettevõtjad konkureerivad nende ettevõtjatega, kes kõnealust maksu peavad tasuma. Nimelt ei sõltu maksuvabastuse kohaldamine ja selle ulatus maksust saadud tulust. Niisiis ei saa maksu tasuma kohustatud isikud viidata sellele, et teistele ettevõtjatele tehtud maksuvabastus on riigiabi, et nad ise ei peaks tasuma seda maksu või et saada maksutagastust (vt selle kohta eelkõige kohtuotsus, 27.10.2005, Distribution Casino France jt, C-266/04–C-70/04, C-276/04 ja C-321/04–C-325/04, EU:C:2005:657, punktid 41 ja 42).
- 83 Teiseks märgiti juba käesoleva kohtuotsuse punktis 65, et maksud ei kuulu põhimõtteliselt riigiabi puudutavate eeskirjade alla. Nagu märkis ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 96, et kui DTSi argumentidega peaks nõustuma, siis tähendaks see, et iga kord, kui maksu kogutakse sektori tasandil ja see puudutab ettevõtjaid, kes konkureerivad abisaajaga, tuleks olukorda hinnata ELTL artiklite 107 ja 108 alusel.
- 84 Eelnevatest kaalutlustest ilmneb, et Üldkohus ei ole õigusnormi rikkunud, kui ta järeldas, et tasulise televisiooni operaatoritele kehtestatud maks ei ole osa RTVE-le soodsast abikavast.
- 85 Järelikult tuleb esimese väite teine osa põhjendamatus tõttu tagasi lükata.

Kolmas väide, et ELTL artikli 106 lõike 2 kohaldamisel on rikutud õigusnormi

Poolte argumendid

- 86 DTS väidab, et Üldkohus moonutas vaidlustatud kohtuotsuses esimeses astmes esitatud teise tühistamisväite alust, mis puudutas ELTL artikli 106 lõike 2 rikkumist. Nimelt, vastupidi sellele, mida Üldkohus järeldas selle kohtuotsuse punktides 151 ja 152, ei olnud DTS selles kohtus esitanud ühtegi argumenti RTVE-le antud kitsas tähenduses abi mõjust, vaid väitis üksnes, et abi rahastamise viis

suurendas sellest tulenevat konkurentsimoonutust ning muutis abist ja selle rahastamise viisist koosneva terviku kokkusobimatuks ühise huviga. Üldkohus olevat sellega seoses ekslikult tõlgendanud mitut tema argumenti.

- 87 DTS väidab, et selle moonutamise tagajärjel tegi Üldkohus otsuse *ultra petita*, muutes niisiis vaidluse eset. Kuna ta ise selgitas Üldkohtus toimunud istungil, et teisel tühistamisväitel on ainet üksnes juhul, kui esimese väitega nõustatakse, siis ei saanud Üldkohus seda teist väidet analüüsida, kuna ta oli ise esimese väite tagasi lükanud. Isegi kui oletada, et Üldkohus sai seisukohta võtta selle väite osas, sai ta igal juhul väite tagasi lükata üksnes vaidlustatud kohtuotsuse punktis 151 esitatud põhjusel, mille kohaselt ei olnud komisjonil kohustust võtta arvesse tasulise televisiooni operaatoritele kehtestatud maksu mõju, kuna need maksumeetmed ei olnud lahutamatu osa abist. Üldkohus aga muutis siiski vaidluse eset, tõlgendades talle esitatud teist väidet selle kohtuotsuse punktis 152 nii, nagu puudutaks väide abi kitsas tähenduses.
- 88 Nii toimides olevat Üldkohus DTSi sõnul ületanud oma pädevuse piire teostada kohtulikku kontrolli komisjoni hinnangute üle seoses ERTL artikli 106 lõikes 2 sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte järgimisega. Nimelt sai Üldkohus selle kontrolli raames uurida üksnes seda, kas komisjon on toime pannud ilmse hindamisvea, ilma et ta saaks komisjoni hinnangut asendada enda hinnanguga, ega ammugi analüüsida punkte, mida komisjon ei olnud analüüsinud. Kuna Üldkohus kinnitas komisjoni otsust, mille kohaselt tasulise televisiooni operaatoritele kehtestatud maks ei ole lahutamatu osa abist, siis sai ta üksnes kinnitada, et nimetatud institutsioonil oli alust kõnealust abi lubada. Seevastu ei saanud ta otsustada selliseid küsimusi nagu risk, et RTVE hakkab tegutsema konkurentsivastaselt, eelkõige pakkudes konkurente üle, kuna komisjon ei olnud neid küsimusi analüüsinud.
- 89 RTVE väidab, et kolmas väide on vastuvõetamatu. Igal juhul leiab ta sarnaselt Hispaania Kuningriigi ja komisjoniga, et see väide on ainetu või igal juhul põhjendamata.

Euroopa Kohtu hinnang

- 90 Tuleb märkida, et kolmas väide põhineb tervikuna eeldusel, et Üldkohus tõlgendas valesti esimeses astmes esitatud teist tühistamisväidet, mis käsitles ERTL artikli 106 lõike 2 rikkumist.
- 91 Siiski tuleb märkida, et DTS ei vaidle apellatsioonkaebuses vastu ühelegi hinnangule, mille Üldkohus tegi vaidlustatud kohtuotsuse punktides 113–167, et lükata tagasi seda teist väidet.
- 92 DTS ei väida kordagi, et vaidlustatud kohtuotsuse selles osas oleks õigusnormi rikutud, kuna DTS rõhutas algusest peale, et tema apellatsioonkaebus ei puuduta RTVE-le antud abi kooskõla hindamist ERTL artikli 106 lõikega 2.
- 93 Sellest tuleneb, et isegi kui kolmas väide on põhjendatud, ei saa see mingil juhul viia vaidlustatud otsuse tühistamiseni.
- 94 Nimetatud väide tuleb seega neil asjaoludel ainetuna tagasi lükata.

Äriühingute Telefónica poolt esitatud väited, et on rikutud Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artiklit 40 ja ERTL artikli 106 lõiget 2

- 95 Äriühingud Telefónica esitasid oma vastuses apellatsioonkaebusele väite, et on rikutud Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artiklit 40, kusjuures nad väidavad, et Üldkohus on õigusnormi rikkunud, lükates vastuvõetamatuse tõttu tagasi nende argumentid ERTL artikli 108 rikkumise kohta.

- 96 Äriühingud Telefónica esitasid oma vastuses ka väite ELTL artikli 106 lõike 2 rikkumise kohta, milles nad märkisid, et Üldkohus on õigusnormi rikkunud, kui ta viis läbi ülemääraselt piiratud kontrolli küsimuses, kas kõnealune abikava järgib proportsionaalsuse põhimõtet, tuginedes sellega seoses komisjoni kaalutusõigusele.
- 97 Vaidlust ei ole selles, et nende väidetega palutakse vaidlustatud otsus tühistada põhjustel, millele DTS oma apellatsioonkaebuses ei viidanud.
- 98 Nimelt ei viidanud esiteks DTS apellatsioonkaebuse põhjenduseks kordagi Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 40 rikkumisele. Teiseks, ehkki kolmas väide käsitles formaalselt ELTL artikli 106 lõike 2 rikkumist, siis täpsustas DTS ise oma apellatsioonkaebuses (nagu ilmneb ka käesoleva kohtuotsuse punktist 92), et ta ei soovi vaidlustada RTVE-le antud abi kooskõla hindamist seoses selle sättega, vaid piirdus nimetatud väite raames üksnes sellega, et heidab Üldkohtule ette teatud tema argumentide moonutamist.
- 99 Kodukorra artikli 174 alusel võib vastuses apellatsioonkaebusele nõuda apellatsioonkaebuse täielikku või osalist rahuldamist või rahuldamata jätmist.
- 100 Lisaks võivad kodukorra artikli 172 alusel kõik Üldkohtu kohtuasja pooled esitada vastuapellatsioonkaebuse eraldi dokumendina vastusest apellatsioonkaebusele; selles dokumendis võib nimetatud kodukorra artikli 178 lõike 1 ja lõike 3 teise lause kohaselt nõuda vaidlustatud kohtuotsuse täielikku või osalist tühistamist väidete ja argumentide põhjal, mis erinevad apellatsioonkaebuses esitatutest.
- 101 Nendest sätetest koostoimes ilmneb, et vastuses apellatsioonkaebusele ei saa taotleda vaidlustatud kohtuotsuse tühistamist põhjustel, mis on erinevad ja autonoomsed apellatsioonkaebuses esitatutest, ning neid põhjendusi saab esitada üksnes vastuapellatsioonkaebuses.
- 102 Seetõttu tuleb äriühingute Telefónica poolt esitatud väited, mis käsitlevad Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 40 ja ELTL artikli 106 lõike 2 rikkumist, vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.

Vastuapellatsioonkaebus

- 103 Äriühingud Telefónica esitavad vastuapellatsioonkaebuse põhjenduseks ühe väite, mis käsitleb Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 40 rikkumist, kuna Üldkohus lükkas vastuvõetamatuse tõttu tagasi nende argumendid ELTL artikli 108 rikkumise kohta.

Poolte argumendid

- 104 Äriühingud Telefónica väidavad, et Üldkohus ei saanud vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata nende poolt esimeses astmes esitatud tühistamisväiteid, mis puudutasid ELTL artikli 108 rikkumist, põhjusel, et kuna need olid esimest korda esitatud menetlusse astuja seisukohtades, siis ei olnud need vaidluse esemega seotud.
- 105 Esmalt ei olnud Üldkohtul vaidlustatud kohtuotsuse punktis 216 alust tugineda 19. novembri 1998. aasta kohtuotsusele *Ühendkuningriik vs. nõukogu* (C-150/94, EU:C:1998:547), kuna äriühingud Telefónica ei olnud viidanud sellele kohtuotsusele.
- 106 Lisaks ei selgitanud Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 217, kuidas põhjendas 8. juuli 2010. aasta kohtuotsus komisjon *vs. Itaalia* (C-334/08, EU:C:2010:414) seda, et kui menetlusse astuja kavatses esitada väiteid, mida põhivaidluse pool ei olnud esitanud, siis on menetlusse astujal

liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi raames rohkem vabadust kui tühistamishagi raames menetlusse astujal. Kui menetlusse astuja peaks piirduma põhivaidluse poole esitatud väidetega, ei omaks mingit tähendust kodukorra artikli 132 lõige 2, mis paneb talle kohustuse esitada oma väited.

- 107 RTVE väidab, et vastuapellatsioonkaebus on vastuvõetamatu. Esiteks viitab see kaebus kodukorra artikli 178 lõike 3 teist lauset rikkudes ühele väitele, mis on identne ühega põhiapellatsioonkaebuse vastuses esitatud väidetest. Teiseks ei tuvastata vastuapellatsioonkaebuses täpselt vaidlustatud kohtuotsuse vaidluse all olevaid põhjendusi, rikkudes nii sama sätte esimest lauset. Igal juhul ei ole vastuapellatsioonkaebus põhjendatud. Hispaania Kuningriik ja komisjon leiavad samuti, et äriühingute Telefónica argumendid tuleb tagasi lükata.

Euroopa Kohtu hinnang

Vastuapellatsioonkaebuse vastuvõetavus

- 108 Mis puudutab vastuapellatsioonkaebuse vastuvõetavust, siis tuleb meenutada, et kodukorra artikli 178 lõike 3 teise lause kohaselt peavad vastuapellatsioonkaebuse põhjenduseks esitatud õigusväited ja -argumendid erinema nendest, mis on esitatud vastuses põhiapellatsioonkaebusele, nagu on juba märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 100.
- 109 Siinses asjas ilmneb tõepoolest, et äriühingute Telefónica vastuapellatsioonkaebuse põhjenduseks esitatud ainus väide, mis käsitleb Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 40 rikkumist, vastab kõigis punktides ühele väidetest, mille nad esitasid vastuses põhiapellatsioonkaebusele, mille oli esitanud DTS.
- 110 Siiski, ilma et see mõjutaks kodukorras esitatud eristamist põhiapellatsioonkaebuse ja vastuapellatsioonkaebuse vahel, saab kodukorra artikli 178 lõike 3 teises lauses kehtestatud nõuet mõista üksnes nii, et see põhineb eeldusel, et vastuses apellatsioonkaebusele esitatud väited ja argumendid on ise analoogsed nendega, mis on esitatud põhiapellatsioonkaebuses.
- 111 Nagu ilmneb aga käesoleva kohtuotsuse punktides 95–102, siis siinses asjas äriühingute Telefónica poolt DTSi põhiapellatsioonkaebusele antud vastuses arendatud väide, mis puudutas Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 40 rikkumist, on vastuvõetamatu, kuna see on erinev apellatsioonkaebuses esitatutest.
- 112 Mis puudutab kodukorra artikli 178 lõike 3 esimeses lauses esitatud nõuet, siis piisab järeldusest, et vastuapellatsioonkaebuses on otseselt käsitletud vaidlustatud kohtuotsuse punkte 207–218 ja et seetõttu on seal nõutud täpsusega tuvastatud selle kohtuotsuse vaidlustatud põhjendused.
- 113 Selles olukorras tuleb märkida, et vastuapellatsioonkaebus on vastuvõetav osas, kus käsitletakse vaidlustatud kohtuotsuse punkte 207–218.

Sisulised küsimused

- 114 Mis puudutab vastuapellatsioonkaebuse sisulist põhjendatust, siis tuleb meenutada, et pool, kellele lubatakse Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 40 alusel selles kohtus läbivaatamisel olevas kohtuasjas menetlusse astuda, ei või muuta vaidluse eset, mis on piiritletud põhivaidluse poolte nõuete ja väidetega. Sellest tulenevalt on vastuvõetavad ainult need menetlusse astuja argumendid, mis paigutuvad nõuete ja väidetega kindlaks määratud raamistikku (kohtuotsus, 7.10.2014, Saksamaa vs. nõukogu, C-399/12, EU:C:2014:2258, punkt 27).

- 115 Siinses asjas heidavad äriühingud Telefónica oma vastuapellatsioonkaebuse ainsa väitega Üldkohtule ette, et ta lükkas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 207–218 vastuvõetamatuse tõttu tagasi tühistamisväited, mille nad esitasid selles kohtus menetlusse astuja seisukohtades ja mille kohaselt komisjon oli rikkunud ELTL artiklit 108.
- 116 Vaidlust ei ole selles, et DTS ei olnud viidanud selle sätte rikkumisele oma esimeses kohtuastmes esitatud hagi, vaid DTSi poolt vaidlusaluse otsuse tühistamiseks esitatud kolm väidet puudutasid vastavalt ELTL artikli 107 rikkumist, ELTL artiklite 49 ja 64 rikkumist ning ELTL artikli 106 lõike 2 rikkumist.
- 117 Nagu märkis ka Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 212, siis tuleneb sellest, et väited, mida äriühingud Telefónica esitasid Üldkohtus oma menetlusse astuja seisukohtades, ei olnud seotud vaidluse eseme kui sellisega, mille oli määratlenud DTS, vaid muutsid DTSi poolt paika pandud raamistikku, minnes nii vastuollu Euroopa Liidu Kohtu kodukorra artikliga 40.
- 118 Sellega seoses järeltas Üldkohus põhjendatult vaidlustatud kohtuotsuse punktis 217, et 8. juuli 2010. aasta kohtuotsuses komisjon *vs.* Itaalia (C-334/08, EU:C:2010:414) ELTL artikli 260 alusel esitatud liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi raames vastu võetud lahendust ei saanud üle kanda ELTL artikli 263 alusel esitatud tühistamishagile.
- 119 Nimelt tugineb liikmesriigi kohustuste rikkumise menetlus objektiivsele järeltusele, et liikmesriik ei täida kohustusi, mis on talle liidu õigusega kehtestatud (vt eelkõige kohtuotsus, 6.10.2009, komisjon *vs.* Hispaania, C-562/07, EU:C:2009:614, punkt 18).
- 120 Nagu järeltas ka Üldkohus põhjendatult vaidlustatud kohtuotsuse punktis 217, siis tuleneb sellest, et taolise hagi raames peab Euroopa Kohus tuvastama kõik vajalikud asjaolud, et leida, et liikmesriik on oma kohustusi rikkunud, nii et menetlusse astuja kaitsevääde, mis puudutab faktilist või õiguslikku asjaolu, mida komisjon peab oma analüüsis tingimata uurima, ei muuda vaidluse piire, isegi kui asjaomane riik seda ei esitanud. Seevastu on tühistamishagi piiritletud eelkõige hageja esitatud väidetega.
- 121 Kuigi vastavalt kodukorra artikli 132 lõike 2 punktile b peavad menetlusse astuja seisukohad sisaldama menetlusse astuja väiteid ja argumente, ei tähenda see siiski, et menetlusse astuja võib esitada uusi väiteid, mis erinevad hageja esitatud väidetest. Nagu märkis ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 219, jääb see sätte menetlusse astumise menetlusega seotud piiridesse ja seda tuleb tõlgendada kodukorra artikli 129 alusel, mille kohaselt võib menetlusse astumise esemeks olla üksnes ühe poole nõuete täielik või osaline toetamine, menetlusse astumine on põhivaidluse suhtes aktsessoorne ja menetlusse astuja peab nõustuma menetlusega selles staadiumis, milles see on hetkel, kui ta menetlusse astub.
- 122 Mis puudutab äriühingute Telefónica etteheidet, et vaidlustatud kohtuotsuse punktis 216 viitas Üldkohus 19. novembri 1998. aasta kohtuotsusele Ühendkuningriik *vs.* nõukogu (C-150/94, EU:C:1998:547), siis piisab märkimisest, et see on täiesti ainetu, kuna sellega ei kaasne õigusnormi rikkumist vaidlustatud kohtuotsuses; pealegi ei väida need äriühingud kordagi, et Üldkohtu hinnang selles küsimuses rikub õigusnormi.
- 123 Järelikult tuleb vastuapellatsioonkaebuse ainus väide põhjendamatus tõttu tagasi lükata.

Kohtukulud

- 124 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 184 lõige 2 näeb ette, et kui apellatsioonkaebus on põhjendamatu, siis otsustab Euroopa Kohus kohtukulude jaotuse. Vastavalt kodukorra artikli 138 lõikele 1, mida kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse *mutatis mutandis* apellatsioonkaebuste lahendamisel, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.
- 125 Kuna komisjon on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja DTS on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb otsustada, et DTS kannab tema enda kohtukulud ja temalt tuleb välja mõista komisjoni kohtukulud seoses põhiapellatsioonkaebusega.
- 126 Mis puudutab vastuapellatsioonkaebust, siis kuna äriühingute Telefónica nõuded on jäetud rahuldamata ja komisjon on palunud mõista temalt välja oma kohtukulud, siis tuleb vastuapellatsioonkaebusega seotud komisjoni kohtukulud mõista välja äriühingutelt Telefónica ning jätta viimaste vastavad kohtukulud nende endi kanda.
- 127 Vastavalt kodukorra artikli 184 lõikele 4 kannavad äriühingud Telefónica ise oma kohtukulud, mis on seotud põhiapellatsioonkaebusega, ning RTVE kannab ise oma kohtukulud, mis on seotud põhiapellatsioonkaebuse ja vastuapellatsioonkaebusega.
- 128 Vastavalt kodukorra artikli 140 lõikele 1, mida kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse *mutatis mutandis* apellatsioonkaebuste lahendamisel, kannavad menetlusse astunud liikmesriigid ise oma kohtukulud. Nende sätete kohaselt kannab Hispaania Kuningriik ise oma kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

- 1. Jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.**
- 2. Jätta DTS Distribuidora de Televisión Digital SA kanda tema enda kohtukulud ja mõista temalt välja Euroopa Komisjoni kohtukulud seoses põhiapellatsioonkaebusega.**
- 3. Jätta Telefónica de España SA ja Telefónica Móviles España SA kanda nende endi kohtukulud ja mõista neilt välja Euroopa Komisjoni kohtukulud seoses vastuapellatsioonkaebusega.**
- 4. Jätta Corporación de Radio y Televisión Española SA (RTVE) ja Hispaania Kuningriigi kohtukulud nende endi kanda.**

Allkirjad